

8. Szám.

Kornél, (hiá-
szidonia (hiá-

ház javára
áltak még a

., Razgha (?)
emér 40 kr.,
s Mariska 50
1 frt. 20 kr.
lám 1 frt. —
al együtt 97

kegyes kis
5 bácsi.

és olvasóim,
F. b.

a
gy.
it-
öl.

teum-épület.
társulat.

KIS LAP

PÁLYAKEZDÉS. (Lásd a 138. lapon.)

XXIV. kötet. 9. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1883. márczius 4-én.

K I T A S Z I T V A !

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

LYAN félreeső kis városban, minő ez volt, nincs sokféle multság, s még a magunkféle szegény komédiásnak is akad nézője. A terem nem volt ugyan tele, de mégis voltak elegen; persze a legtöbben csak kíváncsiságból jöttek, hogy ugyan hát miféle komédia lesz az.

Nekem kellett kezdeni az előadást. Még soha sem iparkodtam annyira, hogy a lehető legjobban játszam; hiszen most pótolni kell szerencsétlen elpusztult művészeinket is és ha nem sikerül megnyerni a közönség tetszését, akkor ugyancsak gyér lesz a bevétel, nem tudjuk kifizetni a koresmárost, kikergeti a beteg majmocskával. Hegedültem tehát, a mily szépen csak tudtam. De őszintén megvallva, bizony nem valami nagyon tapsoltak meg.

Káplár szerencsésebb volt, az ő produkcióit bámulták, tapsolták, ujrátatták s ez kissé megvigasztalt. Gáspár mester is kapott rajta s intett nekem, hogy most, mikor a nézők jó kedvökben vannak, járjak körül a tányérral. Máskor ez Káplár dolga volt, de mert ő volt legfőbb művészünk, neki játszani kellett.

Körüljártam a tányérral s a nézők adtak is ki krajezárt, ki tizest, de mindössze se sok gyült össze. Gáspár mester látta, hogy kevés a pénz. Elvégezte Káplárral a produkciót, aztán maga lépett elő. Kíváncsi voltam, mit fog csinálni.

Énekelt.

Sokszor hallottam őt énekelni, de inkább csak úgy dudolgatva, a maga ked-

veért; produkcióinknál eddig még soha sem énekelt s mikor engemet tanított, akkor vettem ugyan észre, hogy többet is tud, mint a mennyit mutat; de hogy mit tud, arról csak most győződtem meg. Még soha sem hallottam így énekelni, de talán ezek a kisvárosiak sem, mert jó magammal együtt szinte szájtatva bámultak, azután pedig úgy tapsoltak, hogy rengett bele a ház. Azt hittem, nagy örömet fogok látni Gáspár mester arcán, de ő csak olyan nyugodt, szomorú volt, mint előbb s intett nekem, hogy járjak újra körül a tányérral. Siettem is és ezuttal sokkal bővebben hullott a pénz a tányérba.

A legelső széksorban egy uri nő ült s mellette kis leánya. Mikor ezekhez értem, az uri nő nem adott semmit, hanem azt mondta, küldjem hozzá gazdámat. Csodálkoztam, mi dolga lehet vele, de természetesen megmondom Gáspár mesternek.

— Mit akar? kérde Gáspár mester tőlem.

— Nem tudom. Nem adott semmit, hanem ezt izente.

— Nincs vele semmi dolgom.

De mégis csak rászánta magát s elment az uri nőhöz, hidegen meghajtván magát előtte. Ez pedig nagyon nyájasan így szólt:

— Bocsássa meg, hogy zavarom, de gratulálni akartam énekéhez.

Gáspár mester újra meghajtotta magát, de nem felelt.

— Valóban, folytatá a hölgy, egészen meg vagyok lepetve, hogy ilyen helyen ilyen ritka művészszel találkozom. -

— Oh asszonyom, szolt Gáspár mester hidegen, nem vagyok én művész, hanem csak szegény komédiás.

— Nekem hiába mondja, én magam is énekesnő vagyok s látogatóban járok itt. Én értek a dologhoz és annál inkább csodálkozom . . .

— Hogy ilyen szegény vándor komédiás így tud énekelni? Oh, az nagyon egyszerű. Én nem voltam mindig majomtánczoltató és kutya-idomító. Fialat koromban én is . . . no igen, szolgáltam egy híres énekesnél és hát eltanultam tőle egyetmást.

Az uri nő meghatottan nézett Gáspár mesterre, aztán kezét nyújtá neki.

— Isten önnel, uram.

És aztán a tányérra, melylyel én ott közel álltam, egy fényes aranyat dobott.

Csodálkozva hallgattam végig ezt a beszédet, mely után Gáspár mester egy pillanatig úgy állt ott, mintha könnyekre akarna fakadni. De aztán mihamar összederte erejét s az előadásnak vége levén, siettünk vissza szobánkba, beteg majmcskánkhoz. Elég jó bevételünk volt, nem kellett félnünk, hogy kidobnak.

Gáspár mester lehajolt a majomhoz, mely mozdulatlanul feküdt ott, a hol hagytuk. Megtapogatta s néhány pillanat mulva szomoruan mondá:

— Vége van, kimult.

Nem akartam hinni. De úgy volt. A mi kedves, bohókás majmunk, legügyesebb művésznünk kimult. Csupán Káplár maradt; tönkre voltunk téve. Sírva fakadtam.

— Ne sírj, fiam, szolt Gáspár mester szomorúan, de szeliden. Ennek így kel-

lett történni. Lakolnom kellett. Hibáztam, bűnös önzésből hibáztam, nem hagytalak tégedet Arturnál és nemes szívű anyjánál, nem akartam nálad nélkül bolyongani. No's, hát elvesztettem többi kedvenceimet. És itt még nem lesz vége a bajnak.

Másnap folytattuk utunkat Budapest felé. Még messze voltunk s gyalog kellett mennünk tovább is. Miután a korezmárost kifizettük, csak épen anyi pénzünk maradt, hogy nagyon szükön megélhetünk, míg a fővárosba eljutunk.

Szomorú utazás volt ez a hófödte utakon, csikorgó téli időben. Gáspár mester rendesen elől ment, én Káplárral utána. Gyakran órákig ballagtunk így, a nélkül, hogy egy árva szót szoltunk volna. Gáspár mester nagyon megváltozott s nemcsak testben látszott megtörtnek, hanem lelkében is. Ha szoltam hozzá, csak röviden felelt s újra komor hallgatásba merült. Szerencsére mellettem volt Káplár, hű pajtásom, ki hozzám simult s gyakran kérdezni látszott, mi történt? hová lettek a többiek?

Kevés pénzünk már végkép elfogyott s még jó két napi járásra voltunk a fővárostól. Az egyik napon akadtunk egy jószívű gazdára, ki befogadott éjszakára és vacsoráját is megosztá velünk. De másnap nem akadt szerencsénk s én aggódva kérdém magamban, mit fogunk a nagyvárosban csinálni, mikor egy fillérünk sincs!

Szerettem volna kérdezősködni Gáspár mesternél, de nem mertem, olyan mélyen el volt mindig merülve gondolataiba.

Reggel volt, a mint utnak indultunk egy nagy faluból, hol egy jószívű gazdá-

nál háltunk meg, ki utravalónak is adott egy nagy darab kenyeret. Ugyancsak rászorultunk, mert már nem volt egy krajczárunk sem. Több óráig gyalogoltunk szótlanul, mint rendesen, megettük száraz ebédünket, aztán tovább ballagtunk, míg nem messziről egy nagy várost pillantottam meg, számos toronnyal, magas gyárkéményekkel; a város fölött hegytetőn nagy palota látszott. Akaratlanul fölkiáltottam:

— Ez Budapest, ugy-e?

— Az.

Elfelejtettem minden nyomoruságot s örültem, hogy végre meglátom a fővárost, melyről Gáspár mester már sokat beszélt nekem. De örömem csak egy pillanatig tartott, mert Gáspár mester így szólt ismét:

— Igen, ez Budapest. Félóra mulva odaérünk, aztán elválnak egymástól.

Szinte megdermedtem e szavakra. Gáspár mester rám nézett s látta, menyire elsápadtam, megrémültem e szavaira.

— No's mi a bajod? kérdé komolyan.

— Oh, az nem lehet... Nem válhatunk el! kiáltám könnyezve. Én Gáspár mesterrel akarok maradni.

Oly szeretettel, de egyuttal szomorúan nézett reám, hogy csak még inkább megeredtek könnyeim. Gáspár mester pedig aztán így szólt:

— Te jó fiu vagy, derék, becsületes fiu. Lásd, nekem még nehezebb tőled megválnom. Én már öreg vagyok és ma nem vagyok többé az az erős ember, a ki voltam csak egy évvel ezelőtt is. És mikor az ember öreg, gyöngé, akkor szüksége

van valakire, a kire támaszkodhassék. Te persze azt hiszed, hogy reád én még nem támaszkodhatnám. Pedig mégis úgy van, most már te volnál az én támaszom, mert szükségem van valakire, a ki szeressen, a kit én is szerethessek, hogy ne álljak oly elhagyottan, szomorun a világban. A ki fiatal, az hamar ragaszkodik, annak az élet még nem hozhat örömet; a ki már élete végéhez közeledik, az ritkán talál többé kárpótlást, ha elszakadt attól, a kit szeretett.

— Oh, de hát mért akar elválni tőlem? Mi lesz belőlem, ha elhagy!

— Nem hagylak el, fiam, azt nem is szabad tennem. Azon a napon, mikor nem engedtelek ott maradni Arturnál és jó anyjánál, aki gondoskodott volna rólad, azon a napon kötelességemmé lett, hogy én gondoskodjam rólad, fölneveljelek. Meg is teszem. De most a szerencsétlenség üldözött, most egyelőre semmit sem tehetek. Félóra mulva ott leszünk a nagyvárosban, ... mit csináljunk ott, mikor négy-lábu művészeinkből nincs már több, csak a jó Káplár?

Az okos kutya, a mint nevét hallotta, két lábra állok előttünk és első lábát Gáspár mesternek nyújtogatta. Gáspár mester megsimogatta a hű állatot, de aztán csak még komolyabban mondá:

— Igen, Káplár, te hű, derék állat vagy, te megtennél mindent, a mi tőled telik. De, fájdalom, az nem elég, veled magaddal nem rendezhettek produkeziókat.

— De én tudok egy kicsit hegedülni, mondám habozva.

— Igaz, és ez szerencse, mert így, remélem, el foglak helyezhetni. Figyel

reám, kedves fiam, elmondom tervemet. Van itt Budapesten egy ismerősöm, a ki muzsikus és kisebb zenekarral szokot itt-ott játszani, ha pedig erre nincs alkalom, hát kiküldi embereit egyenként is, hogy a házakban, mulatóhelyeken keressenek egy pár krajezárt; leginkább fiatal gyerekeket, mert ezeknek inkább adnak az emberek már sajnálkozásból is egy pár krajezárt.

No, nem lesz valami pompás dolgod, azt előre mondom, de lesz biztos hajlékod, ebéded, vacsorád addig, míg én valamiképp rendbe hozom a dolgaimat. Én majd csak eltengődöm valahogy, míg módját ejtethem, hogy egy kis pénzhez jussak. Akkor aztán veszek ismét két kutyát, egy majmocskát, a téli idő alatt kitanitom őket és tavaszkor újra hozzám jössz, újra neki indulunk a világnak. Csak most ezen nehéz időn essünk tul, azután majd kitalálok valami okosabbat is. Tehát édes fiam, most csak azt kívánom, hogy legyen bá-

torságod, kitartásod; ne csüggedj e rövid idő alatt. Majd jobb napok jönnek azután, meglásd.

Beláttam, hogy szomorú helyzetünkben Gáspár mester jobb tervet nem gondolhatott ki. De azért mégis csak nagyon elszomorodtam arra, hogy megint idegenek közé jutok. Ki tudja, miféle rossz ember lesz a gazdám. Olyan bizonyosan nem lesz, mint Gáspár mester.

Tehát mindig, mindig el kell szakadnom azoktól, a kiket szeretek!

El kellett válnom a jó Dorka anyótól, el Arturtól és nemes szívű anyjától, most pedig elváljak Gáspár mestertől, legjobb barátomtól, tanítómától! E gondolat annyira elbusi-

tott, hogy jóformán észre sem vettem, mikor már bent jártunk a fővárosban. A mint kissé körülnéztem, ugyanesak csodálkoztam, mert a mit láttam, az épen nem volt olyan nagyszerű, a minőnek én a fővárost képzeltem. Később persze meg-

A KIS NAGYMAMA. (Lásd a 144. lapon.)

tudtam, hogy a külvárosokban jártunk hol a szegény nép lakik. Itt bizony nincsenek paloták, hanem szegényes házak, girbe-görbe, piszkos utcák s mindenféle sápadt, rongyos embereket, gyerekeket láthatni.

Már sötétedett s az utcai lámpások meg voltak gyújtva. Gáspár mester jól ismerhette a várost, mert nem kérdezősködött senkitől, csak ment egyik utcából a másikba, míg végre egy ócska rozszant házba nyitott be.

Hosszu udvarra jutottunk s ezen végig haladva, leghátul a sarokban levő ajtón léptünk be egy tágas, de alacsony és füstös helyiségbe, mely konyha és szoba is volt egyszerre. Gyertya, lámpás nem égett, csak a tüzhelyről sugárzó fény világította meg kissé a szobát s nem lehetett látni, van-e benne valaki.

— Garocsek, itt vagy? kérdé Gáspár mester.

Erre a tüzhely mellett egy fiu emelkedett föl a földről. A tűz fényénél látni lehetett, hogy nagy beteg; halálsápadt volt, szemei beestek s olyan szomorúság látszott vonásain, hogy szinte megijedtem tőle. Pedig különben csinos, okos arczu fiu volt, körülbelől olyan idős, mint én magam. Gáspár mester kérdésére nyugodt hangon felelé:

— Garocsek ur nincs itthon és csak vagy két óra mulva fog hazajönni.

— De bizonyos vagy benne, hogy hazajön?

— Hogy ne! Akkor lesz a vacsora s az nála nélkül nem eshetik meg.

— Jól van. Tehát ha megjön, mondd

meg neki, hogy Gáspár mester kereste és még ma visszajön.

Ezzel Gáspár mester az ajtó felé indult. Követni akartam.

— Maradj csak itt, mondá. Szükséged van pihenésre. Ne félj, mindenesetre visszajövök.

Fáradt voltam ugyan, de szivesebben mentem volna Gáspár mesterrel, mint hogy e kellemetlen, ismeretlen helyen maradjak. De engedelmeskednem kellett.

A mint Gáspár mester elment, a sápadt fiu megszólított:

— Te nem vagy idevaló?

— Nem... a vidékről jöttünk.

— És talán bizony ide akarnak adni téged a mi gazdánkhoz?

— Nem tudom... de azt hiszem.

— Akkor sajnállak.

— Miért? Nagyon rosz ember?

Nem felelt, de arcán olyan kifejezés látszott, mely többet megmagyarázott minden szónál. Szerettem volna kérdezősködni, de a sápadt fiu elfordult, a tüzhelyhez ment és a tüzet igazgatta. Én is odamentem, hogy kissé melegedjem; ekkor láttam, hogy a tüzhely fölött egy nagy fazékban fő valami s a fazék erős drótféddéllel van lefödve, a fedél pedig lakattal lecsukva, mintha ki tudja miféle drága kincs volna benne.

— Miért van ez a fazék így meglakatolva? kérdém.

— A vacsora fő benne s gazdánk így akadályozza meg, hogy ki ne vegyek belőle valamit.

Akaratlanul is nevettem, mire a sápadt fiu szomorú mosolylyal mondá:

— Nevetsz és azt hiszed, hogy tor-
koskodó, nyalakodó vagyok . . . igaz, hogy
ha lehetne, ki is vennék egy vagy két bur-
gonyát a fazékból; de te is megtennéd,
ha ugy éheznél, mint én.

— Oh, hát Garocsek ur éhen enged
veszni benneteket? kérdém borzadva.

— Elveszni nem enged . . . abban
kára volna és még talán bíró elé is vinnék.
De éheztetni bizony éheztet és ha te is
beszegődöl hozzá, vigyázz, hogy bünte-
tésül is bőjtöt ne szabjon reád, mint reám.
Mert ez nagyon, nagyon keserves do-
log ám!

— De hát mért büntet ily borzasztó-
túan?

— Mert nem tudom megkeresni a
napi tartozásomat.

Ezt már nem értettem és bámulva
néztem rá.

— Nem tudod mi az? No, majd
megtudod, ha közénk állsz. Vagyunk öten,
mind ilyen magamforma fiuk. Garocsek
ur híres mester ám, nála meg lehet tanulni,
hogy kell egy kis czinczogással pénzt
keresni. Néha-néha tanít egy kicsit hege-
dülni, hárfázni, gitározni, ki miben leg-
ügyesebb. Ha valahol zenére van szükség,
elvisz minket s játszanunk kell egész este,
késő éjjelig. Persze, csak holmi szegény
emberek hívnak minket és keveset fizet-
nek. Ezért gazdánk ezt nem is szereti,
hanem a fő az, hogy napközben mindeni-
künk bejárja a várost, nyáron a ligetet s
ott igyekszik egy kis pénzt keresni. És
Garocsek mester mindnyájunknak ki-
szabja, mennyit kell megkeresni: a ki este
kevesebbet hoz haza, annak van ám drága
dolga! Vagy korbácsot kap, vagy vacsorát

nem kap. Nekem mindennap ötven kraj-
czárt kellene haza hoznom . . . de csak rit-
kán tudok ennyit összeszedni. Nagy pénz
ám az! Az emberek ritkán adnak többet
egy-egy krajczárnál, a legtöbb udvarból
pedig ki is kergetnek, mihelyt hegedülni
kezdek . . . persze mert nem sokat tudok.
És mikor nem hozok haza elég pénzt, akkor
nem kapok vacsorát. Eleinte ütött-vert,
de mikor látta, hogy ez nem használ, éhség-
gel gyötörtet.

— De hiszen ez borzasztó! kiáltám
borzadva. Hát nincsenek szüleid, kik meg-
védjenek.

— Atyám meghalt . . . anyám sze-
gény özvegy asszony s messze falun él.
Sokan vagyunk testvérek, szegény anyám
alig bírja őket eltartani. Egyszer falunkba
jött ez a cseh muzsikusz és hallotta, hogy
néha-néha hegedülni szoktam, ha ke-
zembe kapom a kántor ur hegedűjét; egy-
szer hallott is játszani, anyámhoz jött s
azt mondta: »Ennek a Károly gyerekeknek
nagy tehetsége van zenére, adja hozzám,
majd én fölnevelem.« Még örültünk neki
s én mindent eltűrök, csak ne kelljen
haza mennem, hol szegény anyámnak vol-
nék terhére.

Ugy szerettem volna megölelni ezt a
szegény sápadt fiút, ki oly türelmesen
szenvet, hogy anyjának könnyebbségére
legyen! Aztán szinte félve kértem:

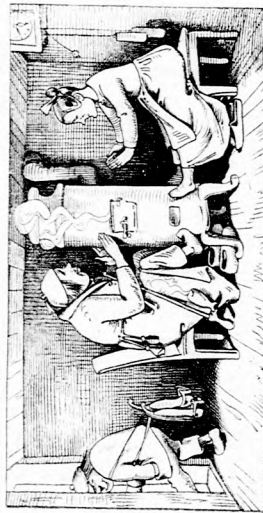
— És ma . . . már megkerested a
napi tartozásodat?

— Ma nem is voltam kiint . . . már
három napja beteg vagyok. Oh bár csak
még betegebb lennék.

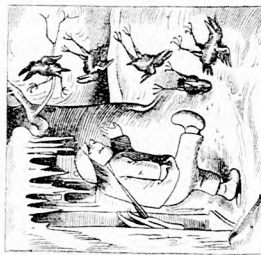
— Micsoda, nagy beteg szeretnél
lenni? (Polytatása a 138. lapon.)

A megfagzott Péterke.

Szörnyedelmes lehetetlen bohókás esemény 15 rajzolattal.

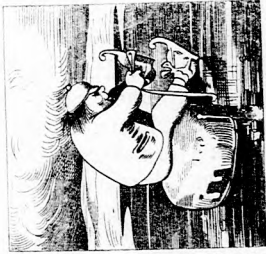
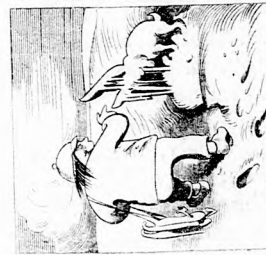

Emlékszel a hideg télre?
(Ha jól tudom harmad éve)
Szüleinek ellenére,
Péti elment ki a jégre.

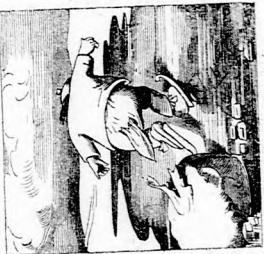

A sok boldogtalan varja
Lehatható a fától fenn.

»Péter, csuszakélni ne menj ki!«

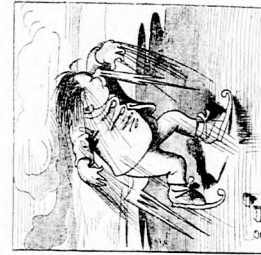
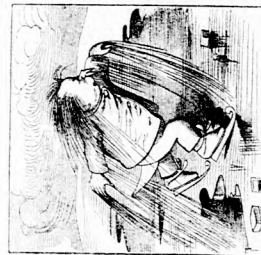
Az uton egy kis nyulacska,
Szegény oda vagyon faggyva.
De Péterke: »Látom, látrom,
A hideget én nem bánom!«

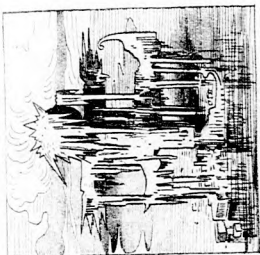
Menne Péti hejhogába...
Jaj! ott ragadt a nadrágja.
De ez őt meg nem akasztja,
Magát onnan elszakasztja.

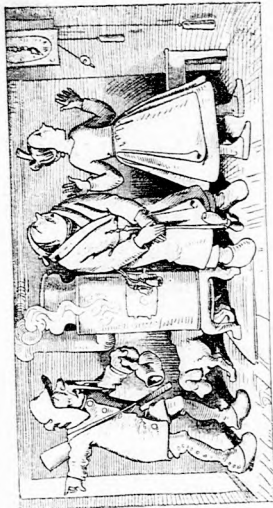
És hogy futna a legényke:
Puff! be! esik egy nagy tekke.
A sípkéjét odahagyva,
Kivergődik a jégartra.

S hogy szaladna, mi az, ni csak!
Annál jobban nyulzik éle.

És csap csapra támad; már a
Kis élből lett hosszú dárda.
S az emberek kérdezik: »Ó,
Valjon ki ez a süti disznó?«

Apt, anyja óráit nézik:
»Valj Péterke hol is késik?«
Hallják szólni erdész bácsit:
»Künn a jégen koresolyázik!«

(Vége következik.)

(Folytatás a 135. laphoz)

— Persze! te azt nem érted. Ha az ember nagyon beteg, akkor elviszik a kórházba . . . én már voltam ott egyszer . . . oh, ott jó ám lenni, nem bántják az embert, gondját viselik. Négy nappal ezelőtt az éhségtől összerogytam s Garocsek ur dühében lábával taposott, a fejemet nagyon megsértette . . . látod . . . itt egy nagy daganat van és fáj . . . nagyon fáj . . . de annál jobb, talán nagy beteg leszek, elvisznek a kórházba.

Elborzadtam. A mitől más ember retteg, azt ez a szerencsétlen Károly kívánja, mint jótétéményt. Milyen szörnyű lehet az élet ennél a kegyetlen cseh muzsikusnál! Én is itt leszek, én is így járok!

— Egészen megzavarodtam e gondolatra, de nem volt időm, hogy sokáig gondolkozzam, mert megnyílt az ajtó s egy öreges durva arcú férfi lépett be. Gyerityát gyújtott s megpillantott engem. Nyersen kérdé Károlytól:

— Hát ez miféle ficzkó itt?

(Folytatása következik.)

Pályakezdés.

(Képpel a czím lapon.)

*JAJ, mily félelmesen szörnyű
És rettentő vinnogás!
Hogy ne? Hiszen semmi más,
Mint ujdonat új hegedű,
Melyet tanulatlan gyermek
Ujjaival nyekeregtet!*

*S milyen csoda léssen, majd ha
Az én vadóc kis Gyulám
Három vagy négy év után
Kedvesen fog húzni rajta!
Mert szorgalma s tehetsége
Művészzé avatja végre.*

VITÉZ FERKÓ.

— Igaz kis történet. —

AMi öreg szomszédunk, a jó Ferencz, vitéz katona volt hajdanában. Nem ő maga mondta, mert ő szerény, komoly ember volt; hanem elbeszélték mások, kik vele együtt katonáskodtak. Aztán meg bizonyította a nagy sebhely az arczán, meg a béne lába; csatában hősileg harcolva sebesült meg annyira, hogy bizony soha sem válhatott belőle többé ép ember. De épen a sebeiért tisztelte, becsülte mindenki.

Nekünk fiuknak az volt a legnagyobb büszkeségünk, ha Ferencz bácsi megdicsért. És mert tudtuk, milyen vitéz katona volt, iparkodtunk tetszését azzal megnyerni, hogy mindenféle nyaktörő dolgokban bebizonyítsuk bátorságunkat. De nem csekély meglepetésünkre Ferencz bácsi ezért nemcsak meg nem dicsért, hanem majdnem boszusan mondá:

— Menjetez tőlem . . . az affélét nem szeretem hallani.

— De Ferencz bácsi! Hiszen maga katona volt . . . és mégsem szereti, ha valaki bebizonyítja bátorságát?

— Oh, ti kis hetvenkedők! Hát azt hiszitek, hogy az efféle csinyekhez bátorság kell? No, várjatok csak, elmondok nektek egy kis esetet az én gyermek-koromból. Mikor én olyanforma iskolás diák voltam, mint ti most, hát épen úgy gondolkodtam, mint ti . . . azaz hogy nem gondoltam biz én semmit, hanem elkövettem mindenféle bolondságot, a mit szörnyű vitézségnek tartottam. Édes atyám már nem élt, jó anyám pedig nem birt velem. Nem volt a házban, kertben, szomszédságban oly nyaktörő hely, a hová föl ne kapaszkodtam volna, nagy ijedelmére jó anyámnak; s hiába kért, fenyegetett, ha megígérttem, hogy nem teszem többé, másnap már elfelejtettem az ígéretet, hogy eldicsekedhessem pajtásaim előtt, miféle vitézi dolgot vittem újra végbe.

Egy szép nyári este nem tudtam okosabbat kigondolni, mint a nagy körtefáról, mely a házunk mellett állott, leugrani a háztetőre s ott az esőfogó csatornába ülve lelógáztam a lábamat. És a mint ott ültem, hallom, hogy lent az ajtóban valaki beszélget édes anyámmal. Csakhamar ráismertem az öreg lelkész hangjára, aztán végig hallgattam egész beszédöket. Anyám panaszkodott reám, hogy nem bír leszoktatni nyaktörő, pajkos játékaimról; a jó öreg lelkész pedig biztatta, vigasztalta s végre így szólt:

— Persze, könnyen baj érheti, de talán megőrzi a Gondviselés Ferkót még egy kis ideig, míg lassacskán megjön az esze. Mert higgye meg asszonyom, csak ostobaságból teszi, a mit tesz. Mihelyt kissé megéri az esze, abba hagyja.

Majd leugrottam ijedtemben és haragomból onnan a magasból. Mit?! En ostobaságból cselekszem úgy! Átmásztam a fára, onnan a földre és — többé soha-

sem ültem oda fent az eresz csatornájában. Mert a mint kissé meggondoltam az öreg lelkész szavait, hát beláttam, hogy — igaza volt. Azóta voltam katona, harczoltam sok csatában és megmutattam, hogy a hol szükséges, kész vagyok életemet feláldozni is. És az öreg lelkésznek köszönhetem, ha úgy neveztek hogy »Vitéz Ferkó.« Mert amaz este óta tudtam, hogy az igazi bátorság és a kérkedő hetvenkedés közt nagy a különbség. A ki igazán bátor, az szembeszáll, ha veszedelem, baj fenyegeti; vitézül viseli magát, ha kell, de nem kíván mindig és minden áron hősködni s nem akarja, hogy beszéljenek róla. A ki pedig arra törekszik, hogy mások előtt dicsekedhessék, az derűborura, szükség nélkül is belefog mindenféle nyaktörő vállalatba s ha pórul jár, az emberek természetesen akkor csak azt mondják rá, hogy úgy kellett neki, minckövetelt el olyan oktalanságot!

Kihallgatás.

TIVADARKÁM, édes bátyám,

Kedveském!

Ó hallgass ki, mert tudom én

A leczkém.

Csak szigorú légy te vélem!

Meghalnék,

Ha a vizsgán holnap szégyent

Vallanék.

KUNCSOR ÉS BIBI.

— Állattörténet. —

(Vége.)

Ő KÉR mértföldre innen másnap reggel egy szép uri házban a házi asszony és a szakácsné boszankodva álltak az udvaron.

— Nem lehet máskép, mint hogy róka tört be az udvarba, szólt az asszony. Az a szép kövér kakas hiányzik.

— Az ám, és a többi csirke, liba, mind ott a sarokban szorongott, mintha nagyon meg lett volna rémülve. Itt meg, ni, véryom is látszik . . . erre vitte el a gonosz róka a prédáját . . . a kerten át, a sövény kerítésen tört be. Bizony jó lesz, ha a nagyságos ur rókavadászatot rendez.

Szidták a gonosz rókát, pedig hát ezuttal róka koma igazán ártatlan volt a dologban. Ezt bizonyították volna Kuncsor és Bibi is, kik nem messze a sövénytől egy árokban éppen most fejezték be reggelijöket és még nyaldosták a szájukat, mert hát az a kövér kakas csakugyan nagyon jó falat volt. Már hiába, csak meg kell vallani, hogy Kuncsor volt a kakas elrablója és megölője; de azt is hozzá kell tennem, hogy Kuncsor csak nagy tusakodás után s a végső szükségétől kényszerítve szánta el magát a bűnös tetre. Egész éjszaka pihenés nélkül gyalogoltak s a cziczának ez keserves feladat volt abban a nagy hóban. Reggelre megérkeztek a házhoz, melyben Mimit, a Bibi tarka kis cziczáját megtalálhatni remélték. De a szegény czicza-mama nagy szomorúságában egész nap semmit sem evett, teljesen ki volt éhezve, kimerülve.

Kuncsor, a ki a szegény Bibi oltalmazására vállalkozott, látta ezt és tudta, hogy valami jó táplálékra volna szüksége. Éppen azon törte fejét, hol szerezzen enni valót, mikor az udvaron a kakas hajnali kukorikolását hallotta.

— Kedves Bibi asszony nagy szüksége van egy kis jó eledelre. Hozok a baromfi-udvarról egy tyukot vagy kakast.

Bibi eleinte ijedten kiáltott fel. Jól nevelt czicza volt, sohasem torkoskodott, hozzá nem nyult egyébhez, mint a mit adtak neki. Megborzadt a tolvajság halatára.

— Tolvajság! dörmögé Kuncsor. Persze, tudom én azt magam is . . . becsületes, hü kutya voltam teljes életemben, azért is bizta rám a gazdám a háza őrzését. De hát ezuttal, nekem úgy látszik, kivételes helyzetben vagyunk. Egy éjszaka gyalogoltunk, halálosan elfáradtunk, ki vagyunk éhezve. Hát meghaljunk éhen, mikor idáig már szerencsésen eljutottunk s egy pár óra mulva talán hozzá férhetünk az elrabolt Mimihez, a te kedves kicsikédhez? Okvetetlenül falatoznunk kell, különben nem birunk haza menni. Már hiába, más módot nem tudok, mint hogy a baromfi udvarból hozok egy kövér szárnyast. Azután nem is olyan nagy lesz a mi bűnünk. Marad még ott a gazdaszszonynak elég . . . az a tyuk vagy kakas pedig nem panaszkodhatik, mert utoljára mégis csak leölik, megsütik és megeszik. Neki bizony mindegy lehet, mi esszük-e meg vagy más.

Bibi nem tudott ellenállni az okoskodásnak. És néhány percz mulva jóízűen falatoztak, aztán lefeküdtek pihenni és

aludni, hogy mikor megvirrad, utána lát-hassanak, mikép lehetne bejutni a házba Mimihez.

Verőfényes tiszta téli idő volt. Kuncsor és Bibi ovatosan jártak-keltek a ház körül, midőn Kuncsor így szólt.

— Amott a rács kerítésen túl egy kis leányt látok, fogadni mernék, hogy az az Emmike.

Csakugyan Emmike volt, ki mamájával jött ki a házból s a mama így szólt:

— Sétálgass itt, kedves, leányom, a hol a hó el van már takarítva. De ki ne menj az udvarról.

A mama vissza ment a házba, Emmike pedig, mint engedelmes leányka, ott sétálgatott a rácsos kerítés közelében. Kezeit karmantyuban tartotta s ezt néha-néha magasra emelte, mintha hizelkedve beszélt volna hozzá. Egyszerre Bibi izgatottan kiáltá:

— Jaj Istenem! Ott van! Látom!

— Micsoda? Mi van ott? kérdé Kuncsor.

— Az én kedves kicsikém... ott van, a karmantyuba bedugva, csak a feje látszik ki, de ráismerek!

— No, már így hát szerencsénk van. A kis leány egymaga van, most csak módját kell találnunk, hogy a kicsikét kicsaljuk a karmantyuból. Csak csöndesen, kedves Bibi asszony, el ne hamarkodjunk a dolgot.

— Igen ám, de hátha a kis leány visszamegy a házba? Talán jó volna, ha bemennék a kerítésen és aztán arcába ugorva megkarmolnám... ijedtében bizonyosan elejtené a karmantyt.

— De már ezt nem engedem, felelé Kuncsor szigoruan. Azt a kedves kis leánykát nem szabad bántani, abba bele nem egyezem. Csak várjunk szépen, talán akad valami szerencsés véletlen.

Vártak tehát s a rácsozaton túl Emmike tovább sétálgatott, ringatta a kicsike cziczát, beszélt hozzá s tréfából néha meg-meghuzogatta bajuszkáját

— Uram teremtom! kiáltá Bibi kétségbeesve. A bajuszkáját huzogatja szegény Miminek, pedig tudhatná, hogy ez a legborzasztóbb nekünk szegény állatoknak.

— Oh, ennél sokkal rosszabb, ha a farkunkra hágnak, jegyzé meg Kuncsor borzongva, mert rajta már többször megesett ez a szerencsétlenség.

De a leányka igazában nem kinozta a kis cziczát, nem huzta oly erősen a bajuszkáját, hogy fájhatott volna, csak játszott vele s annyira elmerült a játékba, hogy egyszerre csak egy kis gödörbe lépett és egész hosszában elterült a földön, puha hóba esett, nem ütötte meg magát s még vígan nevetett; karmantyuja azonban messze elgurult s a benne volt kis tarka czicza ijedten mászott ki. Emmike fölkel, lerázta magáról a havat és föl akarta venni karmantyuját meg a cziczuskát, — csakhogy ezalatt már történt valami.

A mint a leányka elesett, Kuncsor odaszólt Bibinek:

— No most, rajta gyorsan! Ugorj be, kapd fogaid közé a kicsikédet, aztán szaladj amoda hátra, majd én utánad megyek.

Bibi villámgyorsan keresztül osont a rácsozaton, szájába fogta kicsikéjét és

kiszökve, egész erejéből futni kezdett. Emmike már csak ezt vette észre.

— Oh, a gonosz macska! elrabolja kis cziczámát! Jaj, no megállj!

És megfélekedve a mama intéséről, kinyitotta az ajtót s Bibi után akart szaladni, hogy visszavegye tőle a kis cziczát: de a mint kilépett, egy hatalmas kutya fenyegetőleg morogva állt eléje. Ez persze Kuncsor volt, ki előre látta, mi fog következni.

— Jaj, milyen förtelmes kutya! kiáltá Emmike.

Most már nehéz volt Emmike helyzete. Ez a váratlan ellenség útját állta, le kell győzni, elkergetni, vagy pedig lemondani arról, hogy utolérhesse a kis czicza elrablóját. Emmike tudott vitéz is lenni, csak hogy persze az ő vitézsége nem volt épen valami nagyon veszedelműs dolog. Olyan haragosan és keményen, a mennyire csak egy kedves kis leánykától kitelik, oda kiáltott Kuncsornak:

— Takarodjál, csunya kutya!

De Kuncsor erre még fenyegetőbben morgott s előre lépett. No már pedig azt csakugyan nem kívánhatni egy ilyen leánykától, hogy viaskodni kezdjen egy dühös kutyával. Emmike tehát ijedt sikoltással beszaladt a házba.

— Sajnálom szegény leánykát, de kénytelen voltam rá ijeszteni, különben még elfogta volna Bibi asszonyt, szólott Kuncsor magában. De hát hiába, szavamat adtam Bibinek, hogy segíteni fogom, míg csak vissza nem kapja kicsikéjét. Most már utána kell látnom, hová bujt. Indulnunk kell hazafelé.

Megindult abban az irányban, a merre Bibi futott. Még nem haladt messzire, mikor szembe jött Bibi, de a kicsike nélkül s egészen kétségbe esetten.

— Jaj kedves Kuncsor barátom, végem van! Jaj én szerencsétlen! Jaj jaj jaj!

— No, mi a baj már megint? Csak nem a kicsikével történt valami baj?

— De igen! Nagy baj, rettenetes baj! Oh a gonoszok! A kegyetlenek!

— Mi a baj már no? Ebből még semmit sem tudok.

— Hát a mint kedves kicsikémmel elfutottam, szerencsétlenségemre találkozom néhány vásott fiuval. Ezek, a mint látják, hogy kis cziczát tartok a számban, üldözőbe vettek s én ijedt futásomban el ejtettem a kicsikét, a gonoszok fölkapták és bedobták egy nagy tóba, mely amott van a fák mögött.

— Ejnye, ez már csakugyan nagy gonoszság, szólott Kuncsor fölháborodva. De talán még lehet segíteni. Ti macskák persze nem tudtok uszni, de egy-két perczig a kicsike talán mégis fenn bírja magát tartani a vizen. Ha még meg nem fúlt, megmenten. Azután pedig megtánczoltatom egy kicsit azokat a vásott fiukat.

Ezzel Kuncsor teljes erejéből futni kezdett s csakhamar ott termett a tó mellett. Jókorá tó volt, melybe bizony nagyobb állat is belefulhatott volna, nemesak a piczi czicza. Ez szegényke még vergődött de már el akart merülni. Kuncsor látta, hogy nincs vesztegetni való idő. Uszni jól tudott s bár a víz nagyon hideg volt, elszántan beleugrott és megfeszített erővel uszott a fuldokló Mimi felé. A pajkos

fiuk meglepetve látták ezt s a partról hógolyókkal dobálták Kuncsort; de ez most nem törődött semmivel és egy-két percz mulva elérte a kis cziczát, épen mikor ez már végkép alámerült volna. Kuncsor óvatosan a szájába fogta, a víz fölé tartotta és végre szerencsésen kiért vele a partra, hol letette a földre.

A hideg fürdő nem volt épen mulatságos és Kuncsor hamarjában nem ért rá, hogy körülnézegessen: csak rázogatta magát, hogy bundájából kirázza a fagyos vizet. Nem vette mindjárt észre, hogy most már azok a vásott fiuk nincsenek ott, hanem helyettök a kis Emmike, ki mamájával jött az elrabolt czicza keresésére. A parton ott találták Bibit és a mama ráismert ölébe vette, míg Emmike izgatottan nézte, mint uszik Kuncsor kifelé Mimivel.

— Oh, milyen derék kutya! Kedves jó kutyácska, megmentette kis cziczámat!

Fölkapta az átázott, didergő Mimit, de ekkor a mama így szólt:

— Csodálatos! Hiszen ez a Józsi bácsi kutyája. Igen, most már semmi kétség, ez a szegény macska a kicsikéje után jött ide és Kuncsor elkísérte. Milyen nagy utat tettek, mennyit fáradtak! Tudod-e kedves Emmikém, hogy nagy kegyetlenség volna, ha a kis cziczát vissza nem adnád az anyjának? Még ma együtt küldjük vissza őket.

Emmike szája nagyon sirásra hajlott; de a mama aztán így folytatá:

— Mit mondanál, ha téged elszakítanának tőlem?

— Igaz, szólt Emmike meghatva. Ma délután ugyis kikocsizunk, akkor elviszszük.

Kuncsor hallotta ezt s elégedetten dörmögé:

— Így már jól van. Most sietnem kell haza, mert engemet aligha vesznek be a kocsiba. Otthon meg bizonyosan már kerestek, nem várhatok délutánig.

És mikor Emmike és mamája körülnéztek, hogy a házba hívják a derék Kuncsort is, ez már eltűnt és messze vágta-tott.

E nap estéjén Kuncsor ellátogatott a vörös házhoz, hol Bibi lakott; tudni kívánta, csakugyan megjöttek-e. Bibi egészen vígan és boldogan jött eléje s elmondta, hogy csakugyan kicsikéjével együtt került haza, most már vége minden szomorúságnak. Aztán elvezette Kuncsort egy rejtett zugocskába, hol mindenféle jó csont és más pompás falat volt látható, igazi lakoma bármely kutyának. És Bibi elérzőkenyedve mondá:

— Fogadd el e kis csemegét, kedves Kuncsor barátom... hálám jeléül... egyébbel nem tudom megszolgálni nagy szívességedet.

— De hiszen én nem jutalomért tettem, felelé Kuncsor szintén meghatottan. Elég nekem az, hogy vállalatunk jól sikerült. Különben pedig még mulatságom telt benne.

— Oh, tudom én azt, szólt Bibi hálsán. Talán mulatságos volt egész éjjel gyalogolni, a fagyos vízben uszni, éjjel, nappal fáradni, éhezni! Oh, te a legnemesebb szívű, igaz barát vagy és én jól tudom, hogy soha sem fogom leróvhatni hálámat. Nem is azért kínállak meg ezzel a kis csemegével, mintha meg akarnám fizetni barátságodat; csak épen egy kis

jelét akarom adni háladatosságomnak s kérlek, ne vesd meg.

— Szó sincs róla, hogy megvessem, nem vagyok én ellensége a jó falatnak, felelé Kuncsor.

És jóízűen ropogtatta a csontoeskákat. Bibi örömmel nézte, aztán kérde:

— Remélem, visszajövet nem volt semmi bajod? És otthon mit mondtak, hogy oly sokáig oda voltát?

— Hm! dörmögé Kuncsor kissé kelletlenül, mintha nem szeretne erről beszélni. Mondani nem sokat mondtak . . . csak épen annyit, hogy a házörző kutjának nem szabad kóborolni . . . és hogy el ne feledjem, hát . . . izé . . . kissé kiporolták a bundámat.

Bibi sirva fakadt.

— Oh Istenem! megverték! Megverték téged, derék, nemes Kuncsor! Már ezt nem érdemelted!

— No, soh se beszéljünk erről, már túl vagyunk rajta . . . aztán volt egy bizonyos kakas, melyet a baromfiudvarról elhurezoltam és megöltem . . . no, ez nem épen valami dicséretes tett volt . . . ezért megérdemelted ezt a kis lakolást. Ne beszéljünk róla.

A jó csemege elfeledtette Kuncsorral ezt a kis kellemetlenséget s a lakmározás után jókedvűen baktatott haza. Bibivel pedig azóta mindig jó barátságban élt.

Találós kérdések.

Melyik évrnek nincsenek napjai?
Melyik hó nem olvad el?
Melyik ló repül?

A kis nagymama.

(Képpel a 133. lapon.)

BODROS fejkötő fejemben,
A kötés itt a kezemben.
Öreg zsölye székbén ülök.
Benne, tetszik, hátra dülök.
Orromon az okuláré,
Hiszen ez is nagymamámé.
Csak látna így az én Viczám,
Kardos kutya, meg a cziczám!
De a Viczám aluszik most,
Kardos kutya vadászik most,
A czicza meg heverészet,
Vagy valahol egerészet.

UTÓLAGOS MEGFEJTŐK.

A »Kis Lap« XXIV. kötet, 6-dik számában közölt betűrejtvény megfejtését utólag még beküldték: Ács Mariska, Spielmann Ervin, Balásfy Irén, Szijmánszky Emil, Papp Sarolta és Dezső, Strosz Esztike, Tomka Sarolta, Danneberg Béla, Wallerstein Laura és Margit.

Jótekonyság.

A bölcsőde javára adakoztak:

Szlávy Irma gyűjtése 5 frt. 70 kr. (Adakozók: Szlávy Irma 1 frt., Szlávyné báró Szepesy Sarolta 1 frt., Szepessy Gabriella báróné 1 frt., Mayer Gizela 50 kr., Nuszbaum Gyula 20 kr., Eberhardt Augusta 1 frt., B. Szepesyné (?) 1 frt.) Klein Sándor 60 kr., Wallerstein Laura és Margit 1 frt., Bethlen Katinka és Márta 1 frt., Sonnenfeld Felice 2 frt., Jantner Aranka, Malvin, Piroska és Margit 2 frt., Tomka Sarolta 1 frt., Stern Katicza 1 frt., Porszász Károly 1 frt., Moesáry István és Palika 2 frt., Hermann Adolfine 4 frt. 50 kr. — A már kimutatott 80 frt. 59 kral együtt 108 frt. 9 kr.

Az Ég áldása legyen a kegyes kis alakozókon.

Forgó bácsi.